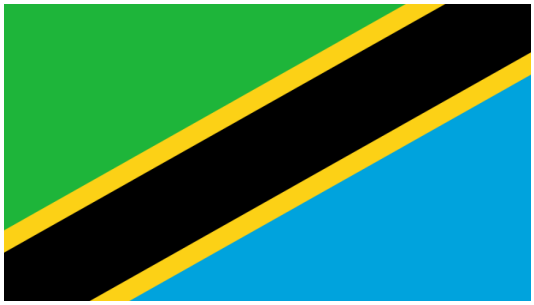
TANZANYA ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER 2

2. GENEL EKONOMİK DURUM 4

3. DIŞ TİCARET 6

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR 10

5. TÜRKİYE ile TİCARET 11

EKLER: 14

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti
Nüfus	67,18 milyon (IMF 2025)
Dil	Svahili, İngilizce
Yüzölçümü	945.087 km^2
Başkent	Dodoma
Başlıca Şehirleri	Darüsselam, Arusha, Bagamayo
Yönetim Şekli	Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Samia Suluhu Hassan
Para Birimi	Tanzanya Şilini

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: Birleşmiş Milletler, Uluslararası Para Fonu, Dünya Sağlık Örgütü, Gıda ve Tarım Örgütü, Dünya Ticaret Örgütü, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü, Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu, Interpol, Uluslararası Çalışma Örgütü, Afrika Birliği, Doğu Afrika Topluluğu (EAC) ve Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) İngiliz Milletler Topluluğu. Doğu Afrika Topluluğu'nun ve Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesinin merkezi Tanzanya'nın Arusha şehrindedir.

Coğrafi Konum

Tanzanya, 883.749 km² yüzölçümü ve 67 milyona yaklaşan nüfusu ile Doğu Afrika bölgesinin en büyük ülkelerinden birisidir. Tanzanya'nın doğusunda Hint Okyanusu yer almakta olup, güneyde Mozambik (756 km), Malavi (475 km), Zambiya (338 km); batıda Kongo (459 km), Brundi (451 km), Ruanda (217 km); kuzeyde Uganda (396 km) ve Kenya (769 km) ile sınırı bulunmaktadır. Tanzanya'nın, Hint Okyanusu ile 1.424 km. kıyısı bulunmaktadır.

Tanzanya'nın kuzeydoğusundaki dağlık bölgede Afrika'nın en yüksek noktasını oluşturan Klimanjaro Dağı (5.895 m.) ve Meru Dağı (4.566 m.) bulunmaktadır. Kıtadaki en büyük göllerin üçü (Victoria, Tanganyika ve Nyasa gölleri) Tanzanya'da yer almaktadır. Ülkenin sahile yakın bölgelerinde ovalar, orta bölgelerde platolar, kuzey ve güneyde dağlık alanlar bulunmaktadır. Sahil bölgelerinde tropik, yüksek bölgelerde ılıman iklim hâkimdir.

Darüsselam 4 milyonluk nüfusuyla ülkedeki en büyük ticaret ve liman şehridir. Ülkenin dış ticaretinin % 75'inde bu liman kullanılmaktadır. Ülkedeki diğer büyük limanlar Mtwara, Tanga ve Zanzibar'da yer almaktadır. Tanzanya'da üç uluslararası hava limanı (Dar es Salaam, Klimanjaro ile Zanzibar) ve 21 küçük havaalanı bulunmaktadır.

Ülkenin diğer önemli şehirleri olan Arusha ile Zanzibar turizm, Mwanza is madencilik yönünden önemli şehirlerdir. Ülkenin güneyindeki nispeten yüksek kesimlerdeki Mbeya ve Iringa tarım için uygun şehirlerdir.

Siyasi ve İdari Yapı

Dünyanın en fakir ülkelerinden birisi olan Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, ana karadaki Tanganyika ile Zanzibar adasının 1964 yılında birleşmesiyle oluşmuştur. Zanzibar iç işlerinde bağımsızdır ve

kendine ait bir hükümet tarafından yönetilmektedir. Kurulduktan sonra tek partili sosyalist sistem ile yönetilmeye başlanmıştır. Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti'nde 1992 yılında çok partili sisteme geçilmiştir. Bugüne kadar, ülkeyi tek başına yöneten CCM partisi aralıksız iktidardadır.

Nüfus ve İstihdam

2025 yılında 67 milyon kişi ile dünyada 23. sırada yer alan Tanzanya nüfusunun 2030 yılında 78 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir. ([Hindistan 1. (1,5 milyar), Türkiye 18. (86 milyon)] (IMF-2025)) .

Zanzibar adasında nüfus artış hızı yıllık % 3,1 ile ana karadan daha yüksek oranda gerçekleşmiştir. Son nüfus sayımına göre ortalama hane halkı sayısı ana karada 4,9 kişi iken Zanzibar'da 5,3 kişidir.

Nüfusun % 30-35'inin şehirlerde yaşadığı tahmin edilmektedir. Her yıl yaklaşık 700.000 kişi işgücü piyasasına dahil olmaktadır. Aynı araştırmaya göre ülkede çoğu şehirlerde olmak üzere 2,3 milyon işsiz bulunmaktadır. İşsizlik en çok 15-34 yaş grubu arasında ve özellikle genç kadınlar arasında yaygındır. Kayıt dışı ekonomi ülkede ciddi bir problemdir.

Doğal Kaynaklar

Tanzanya'da büyük miktarda ve ticari olarak kullanılabilir maden kaynakları mevcuttur. Maden kaynaklarının belli başlıları içinde altın, elmas ve tanzanit yer almaktadır. Toplam ihracatının yaklaşık % 45'ini oluşturan altın ile elmas üretimi hızla sürdürülmektedir. Malavi sınırında uranyum yatakları bulunmaktadır. Bu bölgede hali hazırda bir miktar kömür üretimi yapılmaktadır. Son yıllarda önemli miktarda nikel yatakları bulunmuş ve ayrıca araştırmalarda büyük miktarda platinyum yatakları olabileceği ortaya konmuştur. Tanzanya'da yapılan araştırmalar neticesinde önemli miktarda doğal gaz bulunmuş ve dikkate değer miktarda petrol bulunduğu yönünde kanaat oluşmuştur.

Ülkede 12 milli park ve 15 av sahası bulunmaktadır. Bu sahalardan Kenya sınırındaki hariç diğerleri işletilmemektedir. Ülkede bu konularda gelişme için büyük bir potansiyel mevcuttur. Ngogoro koruma alanı, Serengeti milli parkı ve Seleous av alanı UNESCO dünya mirası listesinde yer almıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar $)	78,37	79,24	87,44	95,35	104,65	115,06	126,39	138,58
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	5,2	5,5	6	6,3	6,5	6,5	6,4	6,2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - $)	1 237	1 215	1 302	1 378	1 469	1 568	1 673	1 781
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	3,8	3,1	3,3	3,5	4,1	4	4	4
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-3,8	-2,6	-2,6	-2,7	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	63,34	65,23	67,18	69,18	71,24	73,36	75,55	77,8
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	47,8	49,9	49,6	48,3	46,7	45,2	44	42,9

*Tahmini
Kaynak: IMF

2025 yılında cari fiyatlara göre, 87 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 95 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Tanzanya, cari fiyatlara göre, 2025 yılı itibariyle 190 ülke arasında dünyanın 80. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (31 trilyon dolar), Türkiye 16. (2 trilyon dolar)] (IMF-2025)

2025 yılında sabit fiyatlara göre % 6 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2026 yılında %6,3 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

Cari fiyatlara göre Tanzanya, 2025 yılında 1 302 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 167. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (231 713 $), Türkiye 66. (18 198 $)] (IMF-2025)

2025 yılında %3,3 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2026 yılında %3,5 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

Tanzanya son on yılda Sahra-altı Afrika'da en iyi ekonomik performans gösteren ülkelerin başında gelmektedir. Tanzanya ekonomisi, büyük oranda tarım, madencilik (altın) ve turizme dayanmaktadır. Balıkçılık da halkın önemli geçim kaynaklarından birisidir. Ülkede hizmetler sektörü son yıllarda hızla gelişmiş olup, hâlihazırda GSYİH'nin yarısını oluşturmaktadır. Hizmet sektöründeki büyüme büyük ölçüde turizm, telekomünikasyon ve finans sektöründe yaşanan gelişmelerden kaynaklanmaktadır. IMF verilerine göre Tanzanya ekonomisinin 2025 yılında %6 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Doğal kaynaklara dayalı sektörlerin, Hükümetin korumacı politikaları sebebiyle potansiyellerinin altında büyüme gerçekleştirmesi beklenirken, altyapı yatırımlarına yönelik yabancı sermayenin ülkeye gelmeye devam edeceği düşünülmektedir. Milli gelirin %40'tan fazlasını teşkil eden hizmetler sektörünün, ticaret, taşımacılık ve telekomünikasyon alt sektörleri başta olmak üzere milli gelir artışına olumlu etkisinin süreceği beklenmektedir. Limanlarda gerçekleştirilecek olan genişleme çalışmaları ticaret ve taşımacılık sektörlerindeki; Air Tanzania Havayolları'nın uçuş ağını genişletmesi ise turizm sektöründeki büyümeyi destekleyecektir. Altın ve elmas madenciliği ve söz konusu madenlerin ülkede işlenmesi konusunda sınırlı büyüme beklenirken, madencilik sektörünün milli gelir büyümesine yönelik katkısının da göreceli olarak azalacağı değerlendirilmektedir.

Tanzanya, Doğu Afrika Gümrük Birliği üyesidir. Doğu Afrika Topluluğu (EAC); Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti, Kenya Cumhuriyeti, Uganda Cumhuriyeti, Ruanda Cumhuriyeti ve Burundi Cumhuriyeti'nin üye olduğu ve genel merkezi Tanzanya'nın Arusha kentinde bulunan bölgesel bir hükümetler arası örgüttür.

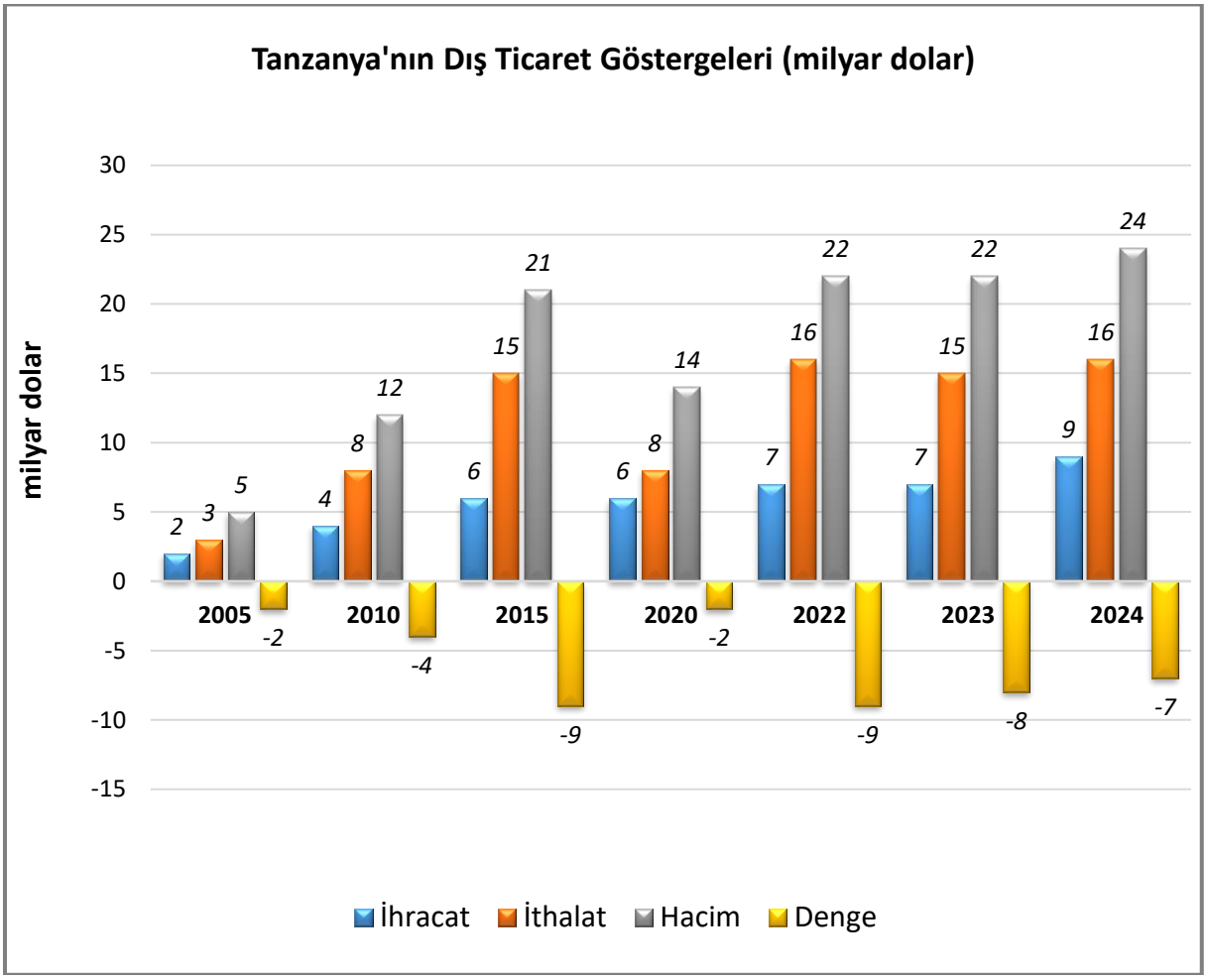
Doğu Afrika Topluluğu; siyasi, ekonomik ve sosyal konulardaki işbirliğinin üye ülkelerin tümünün yararına olacak şekilde genişletilmesini ve derinleştirilmesini hedeflemektedir. EAC ülkeleri bu amaçla 2005 yılında gümrük birliği uygulamasına geçmiş, 20 Kasım 2009 tarihinde ise, 1 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe giren Ortak Pazar Protokolünü imzalamıştır.

Tanzanya'da 1980'lerin ortalarından itibaren politik sistemde, ekonomide ve kamu yönetiminde reformlar uygulanmaktadır. 1986 yılında başlayan ekonomik reform programları sonucunda pazar ekonomisine dönüşüm sağlanmıştır. Ticaret, kurlar ve faizler tamamen liberal hale getirilmiştir. Büyük kapsamlı özelleştirme uygulamaları gerçekleştirilmiş, kamuda çalışan sayısı önemli ölçüde azaltılmıştır ve performansa dayalı ücret sistemine geçilmiştir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

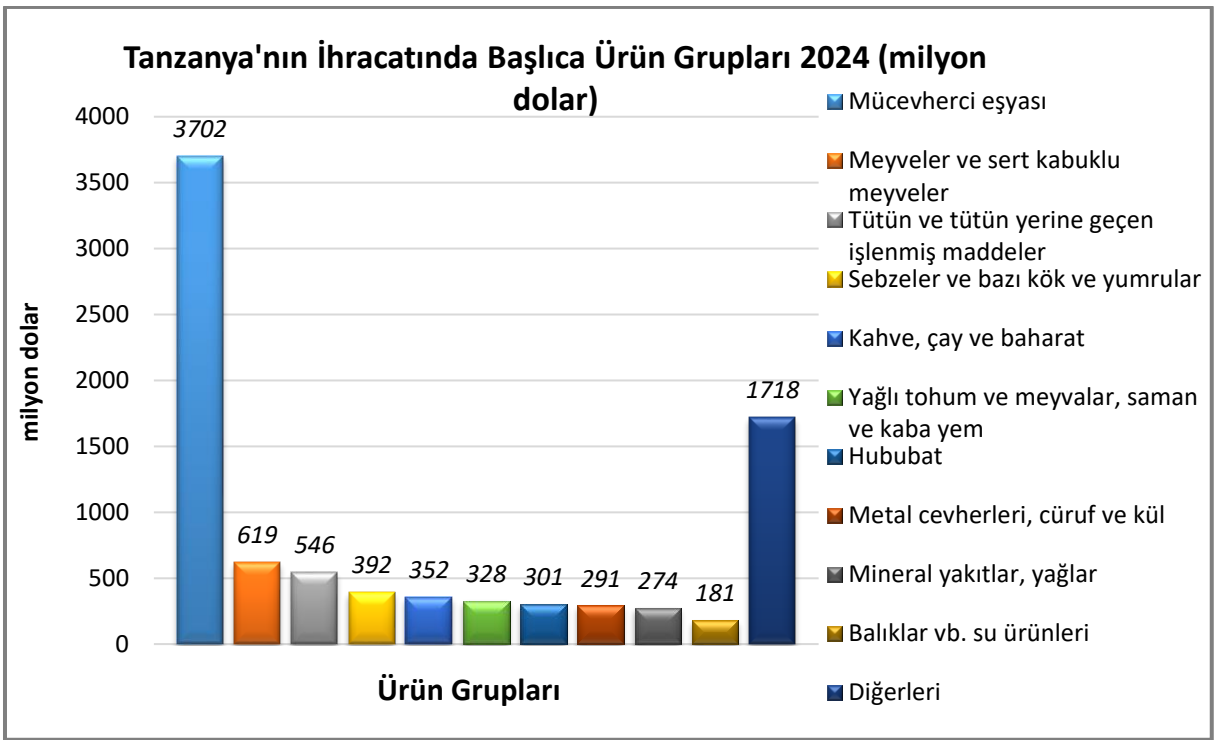
Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

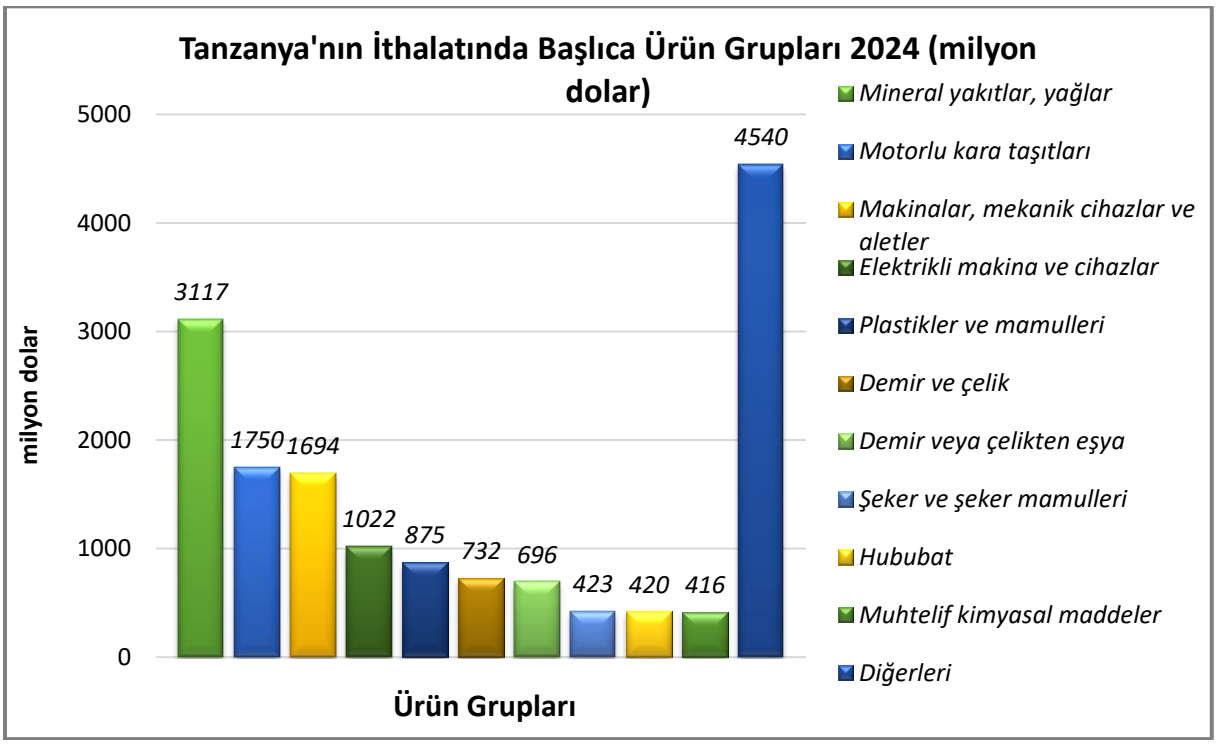
İhracat

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

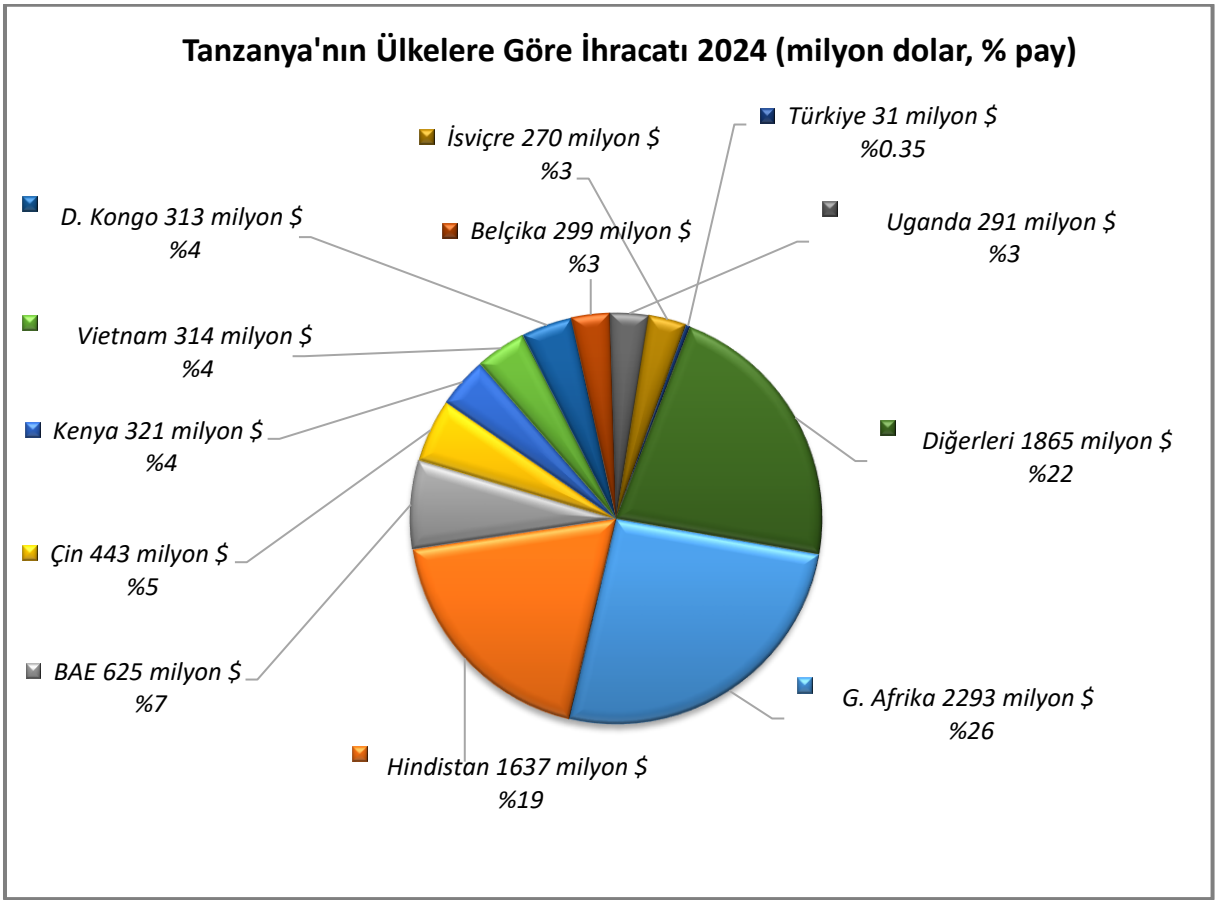

Kaynak: Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

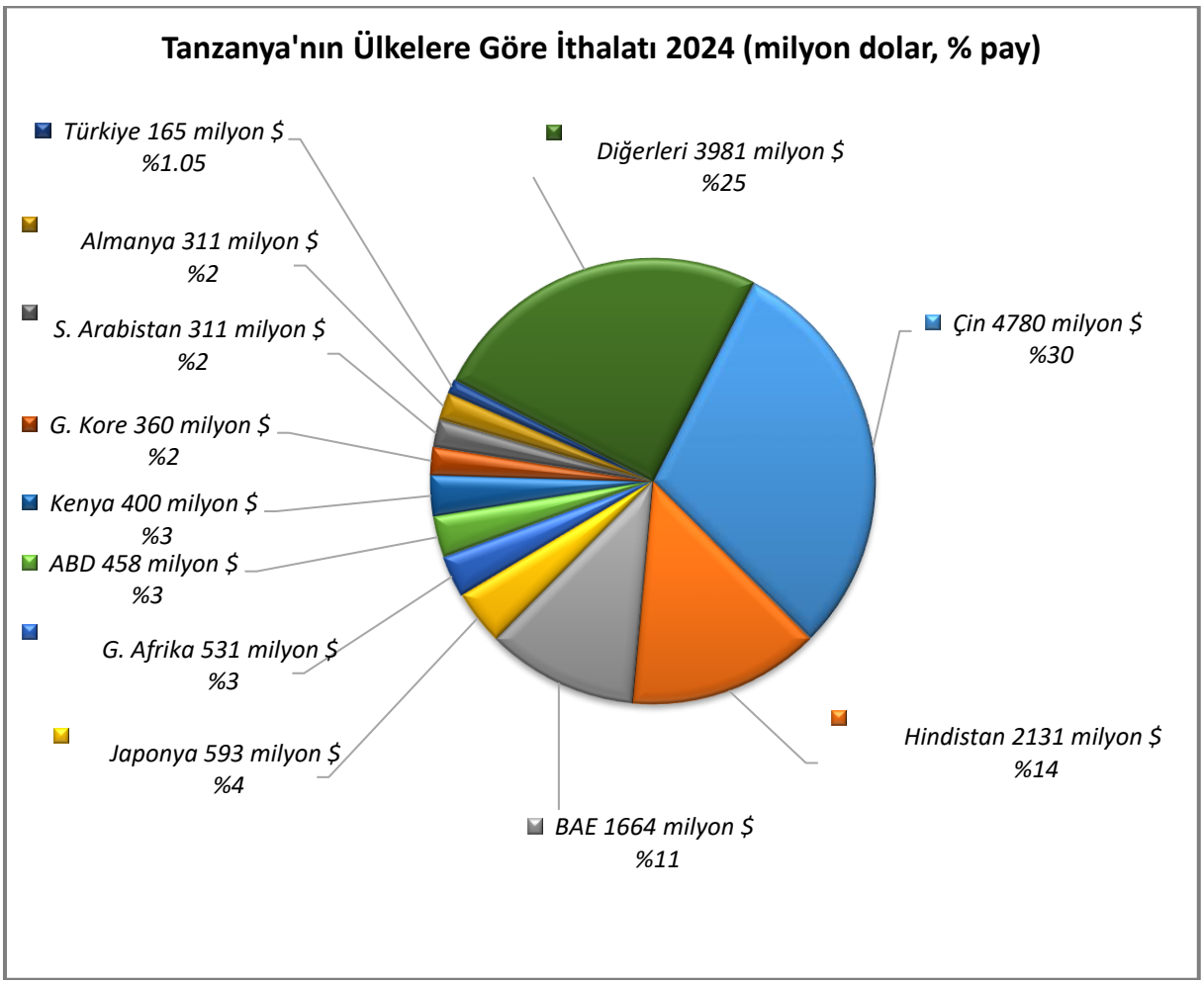
İhracat

Kaynak:Trademap –Tanzanya verileri

Detaylı tablo için tıklayınız

İthalat

Kaynak:Trademap –Tanzanya verileri

Detaylı tablo için tıklayınız

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Tanzanya, 2023 yılında 1 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çeken ülkeler arasında 90. sıradadır. [ABD 311 milyar dolar ile 1. , Türkiye 10 milyar dolar ile 31. (UNCTAD-2025)]

2021-2023 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım miktarı 4 milyar dolar olan Tanzanya, 2023 yılında 20 milyar dolarlık toplam yabancı sermaye stoğu ile dünyada 98. sıradadır. [ABD 13 trilyon dolar ile 1., Türkiye 157 milyar dolar ile 43. (UNCTAD-2025)]

- 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Tanzanya 167. sıradadır. (İsviçre 1., Türkiye 45.) (UN-2025)
- 2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Tanzanya, dünyada 176 ülke arasında 86. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 102.) (The Heritage Foundation-2025)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Tanzanya 117. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 61.) (World Economic Forum-2025)
- 2020 verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından Tanzanya, dünyada 190 ülke arasında 141. sıradadır. (Yeni Zelanda 1., Türkiye 33.) (Dünya Bankası-2025)
- Ayrıca, Türkiye'nin 2024 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 7 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımında, Tanzanya 2 milyon dolar ile 66. sıradadır. (ABD 1,3 milyar $ ile 1.) (TCMB-2025)

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

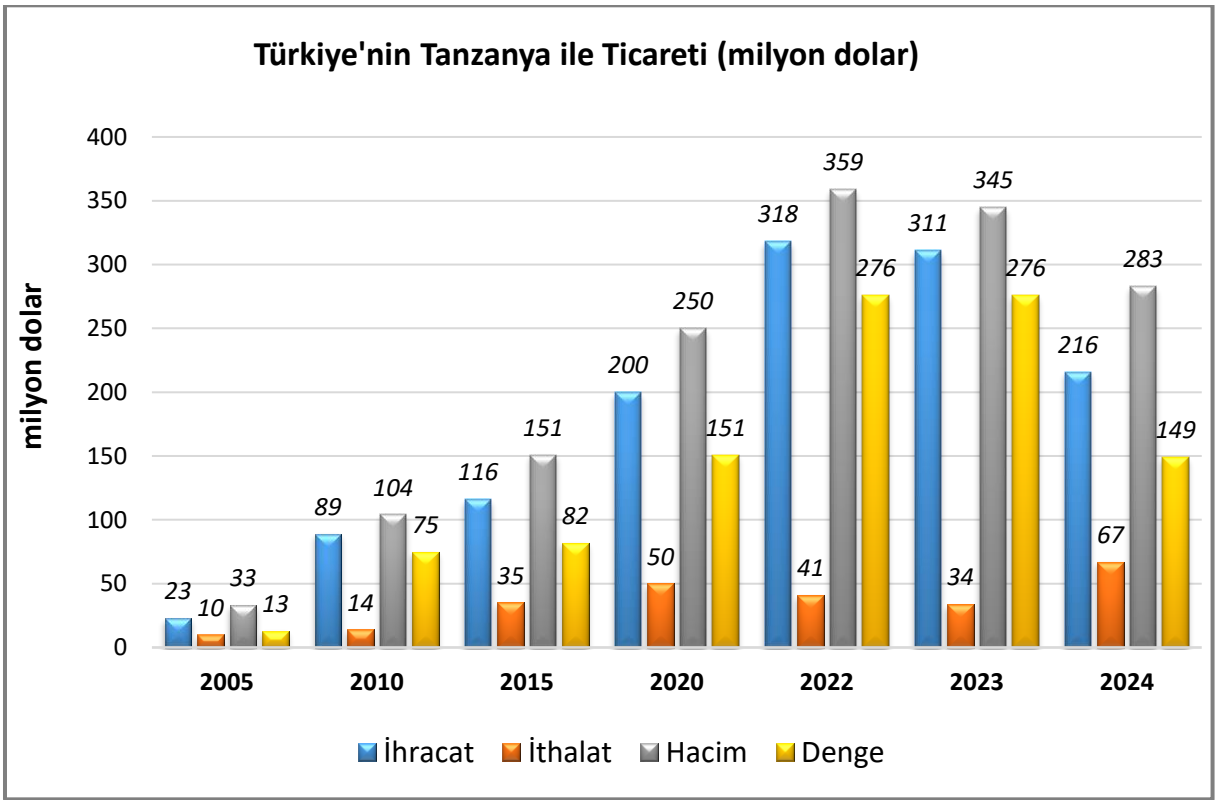
Yaklaşık 67 milyon nüfusu ve yıllık % 7 ortalama büyüme oranıyla Tanzanya, ülkemiz ihracatı için potansiyel olan ve büyüyen bir pazardır.

Tanzanya'ya yönelik ihracatımız, 2022 yılında 318 milyon dolar, 2023 yılında ise 311 milyon dolar, 2024 yılında da 216 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Tanzanya'dan ithalatı 2022 yılında 41; 2023 yılında 34; 2024 yılında ise 67 milyon dolar olmuştur.

Tanzanya'ya 2024 yılında en çok ihracatını gerçekleştirdiğimiz ürünler inşaat demiri, bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler, makarnalar ve kuskus, ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları, sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar, her nevi kükürt (süblime, presipite ve kolloidal kükürt hariç) ve azotlu mineral veya kimyasal gübreler olarak sıralanmaktadır.

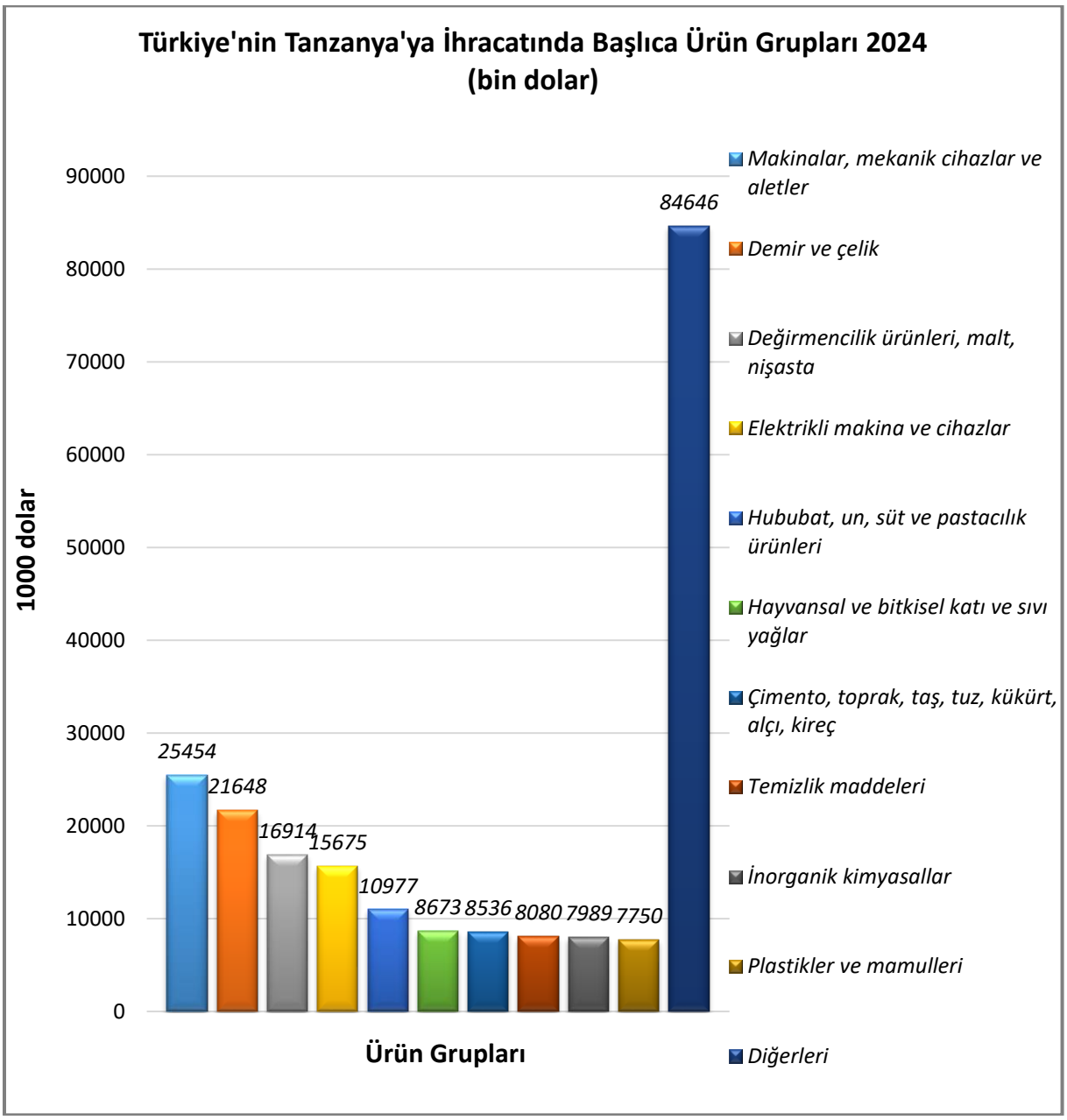
Söz konusu ülkeden 2024 yılında en çok ithalatını gerçekleştirdiğimiz ürünler yaprak tütün ve tütün döküntüleri, sökülecek gemiler, suda yüzen sökülecek diğer araçlar, balıklar (dondurulmuş), kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık), diğer yağlı tohumlar ve

Türkiye-Tanzanya Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

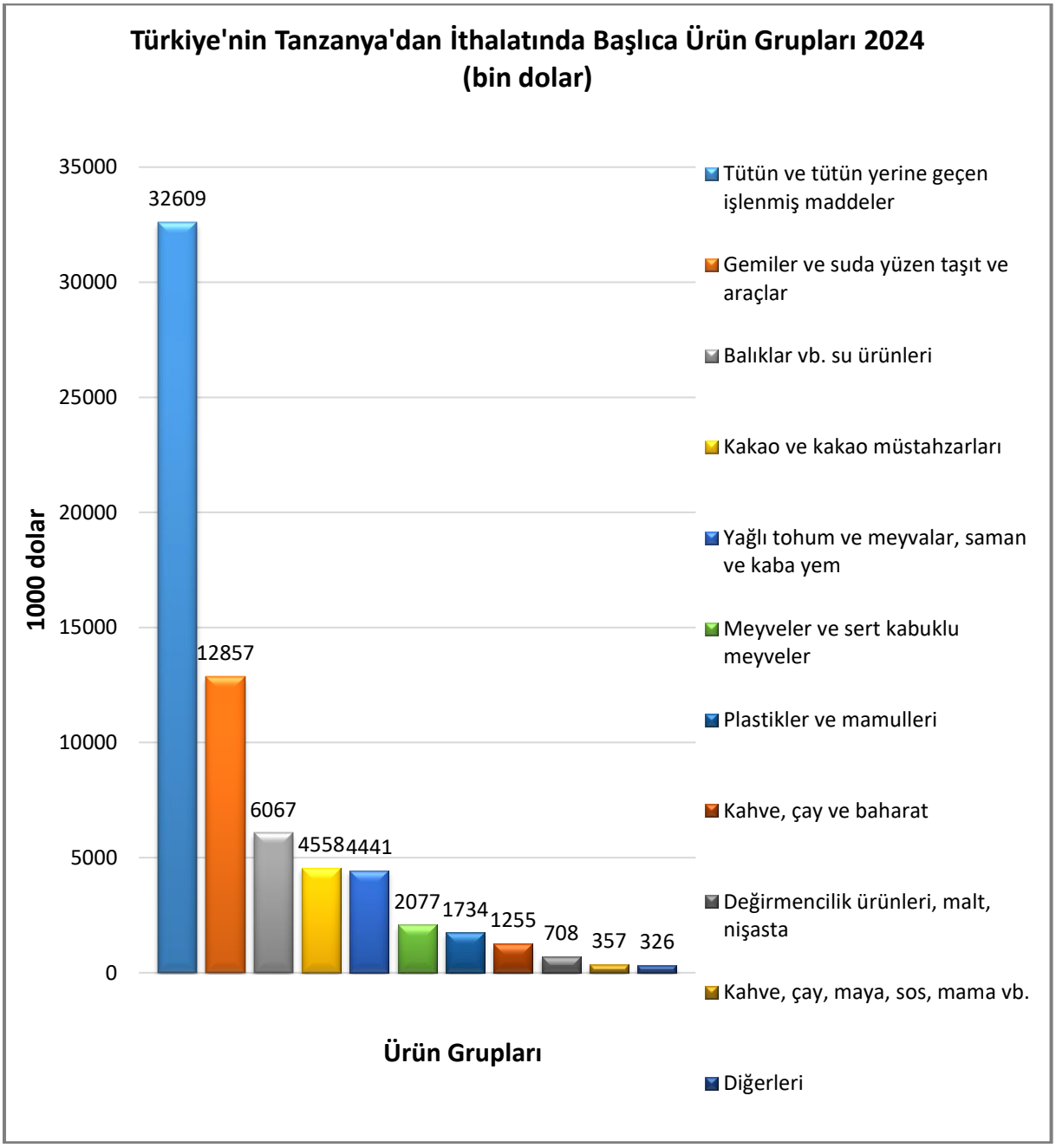
Türkiye'nin Tanzanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

Türkiye'nin Tanzanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak:Trademap

Detaylı tablo için tıklayınız

EKLER:

<u>EK-1</u>: Tanzanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**6 824 846**	**7 274 329**	**8 702 028**	**100**	**19,6**
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 835 094	3 058 855	3 419 644	39,3	11,8
2.	0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	234 790	219 963	564 945	6,5	156,8
3.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	178 524	340 493	509 493	5,9	49,6
4.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	183 764	274 602	376 986	4,3	37,3
5.	0901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	182 945	232 466	303 953	3,5	30,8
6.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	148 111	233 033	271 475	3,1	16,5
7.	2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	193 592	189 899	252 478	2,9	33
8.	1006	Pirinç	183 525	126 293	200 838	2,3	59
9.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	160 360	180 947	127 351	1,5	-29,6
10.	1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	25 748	38 978	103 397	1,2	165,3
11.	0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	79 140	63 148	87 609	1	38,7
12.	7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	78 013	33 839	85 834	1	153,7
13.	1005	Mısır	88 949	38 216	82 443	0,9	115,7
14.	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcılı, lezzetlendirilmiş)	64 392	88 080	76 331	0,9	-13,3
15.	0305	Balıklar (kurutulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya tütsülenmiş)	62 154	72 017	70 153	0,8	-2,6

Kaynak: Trademap

EK-2: Tanzanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**15 654 447**	**15 117 482**	**15 684 509**	**100**	**3,8**
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 650 456	3 005 447	2 806 019	17,9	-6,6
2.	8701	Traktörler	392 026	418 672	450 819	2,9	7,7
3.	8703	Otomobiller	284 124	372 475	411 631	2,6	10,5
4.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	179 003	177 602	403 306	2,6	127,1
5.	1001	Buğday ve mahlut	333 365	462 126	392 715	2,5	-15
6.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	302 247	298 330	342 599	2,2	14,8
7.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	335 169	362 023	279 907	1,8	-22,7
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	364 986	325 000	265 801	1,7	-18,2
9.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	183 109	205 130	248 815	1,6	21,3
10.	7305	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular (dikişli, perçinli) (kesitleri daire şeklinde, dış çapı > 406,4 mm)	259	51 284	247 419	1,6	382,4
11.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	220 848	184 493	229 639	1,5	24,5
12.	3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	261 580	217 339	210 809	1,3	-3
13.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	210 390	165 374	208 154	1,3	25,9
14.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	189 093	221 903	206 934	1,3	-6,7
15.	8602	Diğer lokomotifler; lokomotif tenderler	2 992	11 397	204 997	1,3	1698,7

Kaynak: Trademap

EK-3: Tanzanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**6 824 846**	**7 274 329**	**8 702 028**	**100**	**19,6**
1.	G. Afrika	929 576	1 123 455	2 292 707	26,3	104,1
2.	Hindistan	1 178 557	1 553 952	1 637 028	18,8	5,3
3.	BAE	762 971	686 436	625 152	7,2	-8,9
4.	Çin	293 716	427 893	442 964	5,1	3,5
5.	Kenya	381 656	176 520	320 868	3,7	81,8
6.	Vietnam	140 858	134 136	314 282	3,6	134,3
7.	D. Kongo	280 538	312 809	313 312	3,6	0,2
8.	Belçika	177 667	206 745	298 593	3,4	44,4
9.	Uganda	264 204	311 167	291 023	3,3	-6,5
10.	İsviçre	360 403	465 880	269 528	3,1	-42,1
11.	Ruanda	262 537	188 076	163 777	1,9	-12,9
12.	Zambiya	79 999	98 611	162 626	1,9	64,9
13.	Pakistan	75 189	84 689	124 819	1,4	47,4
14.	Hollanda	117 341	113 042	119 344	1,4	5,6
15.	ABD	74 594	97 835	101 499	1,2	3,7
…	…	…	…	…	…	…
31.	**Türkiye**	**13 269**	**22 186**	**30 679**	**0,35**	**38,3**

Kaynak: Trademap –Tanzanya verileri

EK-4: Tanzanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülkeler (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**15 654 447**	**15 117 482**	**15 684 509**	**100**	**3,8**
1.	Çin	3 944 644	4 158 672	4 780 148	30,5	14,9
2.	Hindistan	1 960 586	1 948 963	2 130 648	13,6	9,3
3.	BAE	2 492 318	1 417 855	1 663 688	10,6	17,3
4.	Japonya	521 598	649 528	593 154	3,8	-8,7
5.	G. Afrika	548 891	555 508	531 365	3,4	-4,3
6.	ABD	341 724	378 377	457 753	2,9	21
7.	Kenya	426 618	408 887	400 388	2,6	-2,1
8.	G. Kore	251 169	262 687	360 062	2,3	37,1
9.	S. Arabistan	610 089	919 155	311 143	2	-66,1
10.	Almanya	254 416	216 454	310 905	2	43,6
11.	Rusya	130 322	384 388	295 325	1,9	-23,2
12.	Kuveyt	69 042	97 271	269 450	1,7	177
13.	Brezilya	42 955	64 645	241 891	1,5	274,2
14.	Umman	207 936	100 323	229 320	1,5	128,6
15.	Malezya	208 487	243 295	219 466	1,4	-9,8
…	…	…	…	…	…	…
18.	**Türkiye**	**254 775**	**328 149**	**164 964**	**1,05**	**-49,7**

Kaynak: Trademap – Tanzanya verileri

Ek-5: Türkiye'nin Tanzanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**317 720**	**310 891**	**216 342**	**100**	**-30,4**
1.	7214	İnşaat demiri	26 971	20 307	19 863	9,2	-2,2
2.	1103	Bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler	14 338	15 268	14 712	6,8	-3,6
3.	1902	Makarnalar ve kuskus	14 257	12 919	9 067	4,2	-29,8
4.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	8 343	16 580	8 617	4	-48
5.	3401	Sabunlar, yüzey aktif organik ürünler ve müstahzarlar	10 606	3 224	7 717	3,6	139,4
6.	2503	Her nevi kükürt (süblime, presipite ve kolloidal kükürt hariç)	6 534	23 883	5 238	2,4	-78,1
7.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	9 405	3 827	4 813	2,2	25,8
8.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	5 904	4 238	4 642	2,1	9,5
9.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	3 305	3 671	4 333	2	18
10.	2102	Maya	8 837	5 826	3 836	1,8	-34,2
11.	8502	Jeneratörler	5 792	2 808	3 781	1,7	34,7
12.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	14 663	10 298	3 523	1,6	-65,8
13.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 850	23 645	3 517	1,6	-85,1
14.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	2 939	2 616	3 221	1,5	23,1
15.	8419	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazlar, elektrikli olmayan şofbenler veya depolu su ısıtıcıları	1 412	717	3 216	1,5	348,5

Kaynak: Trademap –Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Tanzanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**41 262**	**34 489**	**66 989**	**100**	**94,2**
1.	2401	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	17 921	14 204	32 609	48,7	129,6
2.	8908	Sökülecek gemiler, suda yüzen sökülecek diğer araçlar	1 863	868	12 857	19,2	1381,2
3.	303	Balıklar (dondurulmuş)	4 161	5 185	5 887	8,8	13,5
4.	1801	Kakao dane ve kırıkları (ham/kavrulmuş, bütün/kırık)	7	0	4 558	6,8	0
5.	1207	Diğer yağlı tohumlar ve meyveler	156	1 683	4 060	6,1	141,2
6.	801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	1 211	793	1 917	2,9	141,7
7.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	4 714	3 173	1 734	2,6	-45,4
8.	901	Kahve, kahve kabuk ve kapçıkları, içinde herhangi bir oranda kahve bulunup kahve yerine kullanılan ürünler	986	2 577	1 181	1,8	-54,2
9.	1103	Bulgur, irmik, topak halinde hububat ve pelletler	0	1 510	708	1,1	-53,1
10.	1209	Ekim amacıyla kullanılan tohum, meyve ve sporlar	399	454	370	0,6	-18,5
11.	2101	Kahve, çay ve Paraguay çayı hülasası, esans, konsantreleri ve müstahzarları	292	325	357	0,5	9,8
12.	7103	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	112	250	195	0,3	-22
13.	307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	413	388	170	0,3	-56,2
14.	804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	292	867	160	0,2	-81,5
15.	904	Piper, capsicum ve pimenta cinsi biberler (kurutulmuş, ezilmiş veya öğütülmüş)	0	0	74	0,1	0

Kaynak: Trademap – Türkiye verileri